

Kas yra vėjaraupiai?

Vėjaraupiai – tai ūminė virusinė liga, pasireiškianti karščiavimu, pūsleliniu odos ir gleivinių bėrimu. Dažniausiai šia liga serga ikimokyklinio amžiaus vaikai, tuomet persergama lengva šios ligos forma. Suaugę žmonės vėjaraupius ištvėria kur kas sunkiau, nes komplikacijų išsivystymo rizika suaugusiems, sergantiems vėjaraupiais, yra daug kartų didesnė nei vaikams. Itin vėjaraupių infekcija pavojinga kūdikiams ir nėščioms moterims bei tiems, kurių imunitetas yra nusilpęs.

Kas sukelia ligą?

Vėjaraupius sukelia Varicella-zoster virusas, priklausantis Herpesviridae šeimai. Kadangi po infekcijos virusas lieka organizme (nugaros smegenų mazguose), nusilpus imuninei sistemai jis gali suaktyvėti ir sukelti kitą ligą - juostinę pūslelinę, herpes zoster (bėrimas pūslelėmis išilgai kurio nors nervo, kas sukelia didžiulį skausmą toje vietoje).

Kaip užsikrečiama vėjaraupiais?

Užsikrečiama nuo sergančiojo vėjaraupiais, kai sergantisysis kosti, čiaudo ar net kalba. Galima užsikrėsti ir tiesiogiai per odą, liečiant bėrimus (tiek nuo sergančiojo vėjaraupiais, tiek juosiančia pūsleline), jei serga nėščioji - per placentą. Virusas yra itin lakus, gali pasklisti po visą pastatą, tačiau jautrus ultravioletiniams spinduliams, lauke greitai žūva, todėl užsikrečiama tik uždaroje patalpose.

Kokie yra vėjaraupių simptomai?

Pirmieji ligos simptomai pasireiškia praėjus 2 - 3 savaitėms po užsikrėtimo. Ligos pradžia ūmi. Iš pradžių pasireiškia nespecifiniai požymiai - karščiavimas, silpnumas, bloga savijauta. Vėliau, pradeda berti dėmelėmis, kurios virsta pūslelėmis, pripildytomis skaidraus skysčio. Bėrimui būdinga kaita: iš pradžių atsiranda rausva dėmelė, vėliau - iškilimas, tuomet susidaro pūslelė su skaidriu skysčiu, kuriai džiūnant, užsideda šašas. Beria bangomis kas 1 - 2 dienas, todėl viename plote galima pamatyti visų stadijų bėrimo elementus. Išbertas vietas labai stipriai niežti. Pūslelės dažniausiai atsiranda plaukuotoje galvos dalyje, ant veido, liemens, galūnių, gleivinės (burnos, akių, lyties organų). Vis nauji bėrimo elementai atsiranda apie 5 dieną nuo ligos pradžios.

Dažniausiai vėjaraupiais sergama nesunkiai, bet retais atvejais liga gali būti net mirtina. Itin sunkiai vėjaraupiais serga asmenys su sutrikusia imunine sistema bei suaugusieji. Komplikacijų išsivystymo rizika suaugusiems, sergantiems vėjaraupiais, yra daug kartų didesnė nei vaikams. Susirgus nėštumo metu, galimi pakenkimai kūdikiui, persileidimai. Persirgusiems vėjaraupiais susidaro patvarus, ilgalaikis imunitetas. Pakartotinai sergama retai (ne daugiau kaip 2 - 3 proc. atvejų).

Kaip vėjaraupiai gydomi?

Kadangi tai labai užkrečiama liga, nuo ligos pradžios sergantysis turi būti izoliuojamas 10 dienų (privaloma neleisti vaiko į darželį, mokyklą, nevesti į lauką). Ligos pradžioje galima skirti priešvirusinių vaistų. Svarbiausia - higiena, gulimas režimas, skysčių balanso atstatymas. Jokiu būdu negalima kasytis bėrimų.

Kaip apsisaugoti nuo vėjaraupių?

Rekomenduojama pasiskiepyti:

- visus anksčiau nesirgusius vaikus vyresnius nei 9 mėnesių amžiaus (ypač lankančius darželius bei mokyklas ar sergantys lėtinėmis ligomis, imunodeficitais). Dažniausiai vėjaraupių vakciną rekomenduojama skiepyti kartu su tymų - parotinės infekcijos - raudonukės (MMR) vakcina. Vaikams (vyresniems nei 9 mėn.) ir suaugusiems asmenims rekomenduojamos dvi vakcinų dozės;
- suaugusius, kurie slaugo ligonius ir nėra sirgę vėjaraupiais bei kitus asmenis, turinčius didelę kontakto su šia infekcija riziką (darželio personalas, moterys, planuojančios nėštumą, tėvai, ruošiantys leisti vaiką į darželį, medicinos darbuotojai);
- asmenis, kurių imuninė sistema nusilpusi (sergantieji ŽIV/AIDS, lėtinėmis plaučių, kraujo ligomis, piktybiniais augliais, vartojantieji steroidinius hormonus, imuninę sistemą slopinančius vaistus);
- Vėjaraupių vakcina negalima skiepyti nėščiujų. Vakciną nereikėtų skiepyti ir asmenims, kuriems neseniai buvo perpiltas kraujas ar buvo skiriami imunoglobulinai.